

دوفصلنامه پژوهش‌های علوم نظامی دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع)،

سال اول، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۳۹۹: ص ۳۴-۱

راهبردهای تحقق رسالت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

در جغرافیای مقاومت

اسماعیل خان احمدی^۱

دریافت: ۱۳۹۹/۰۵/۲۲

پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۰۲

چکیده:

نظر به اهداف متعالی نظام اسلامی، تأثیرپذیری جغرافیای مقاومت از انقلاب اسلامی، جایگاه انقلاب اسلامی در ساختار ژئوپلیتیکی حال و آینده جهان، پیچیدگی شرایط، فراوانی متغیرها، تنوع تهدیدات، وجود چالش‌های (فرمانطقه‌ای، منطقه‌ای و داخلی)، تعدد بازیگران بین‌المللی و نقش سپاه در جغرافیای منطقه، موضوع نوشتار حاضر رسالت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در جغرافیای مقاومت و راهبردهای تحقق رسالت‌های متصور است. این نوشتار که نتیجه یک طرح پژوهشی است، از حیث هدف، تحقیقی کاربردی؛ از حیث سطح تحلیل، برخوردار از ماهیتی توصیفی-استنتاجی و از حیث رویکرد و طبقه‌بندی، کیفی است. داده‌های مورد نیاز از راه مطالعات اکتشافی و با استفاده از ابزار فیش گردآوری شده است. در فرایند تحقیق با مطالعه اکتشافی در مبانی ارزشی و آموزه‌های دینی به سؤالات تحقیق که عبارتند از: الف) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی چه رسالت‌هایی را در جغرافیای مقاومت عهده‌دار است؟ ب) راهبردهای تحقق رسالت‌های متصور کدامند؟ پاسخی منطقی و مستدل ارائه خواهد شد. با نهادینه‌شدن راهبردهای فوق، ظرفیت پنج‌گانه‌ای در راستای تحقق اهداف و دفع تهدیدات برای نظام سیاسی اسلام شکل می‌گیرد که در مبحث نتیجه‌گیری به آن‌ها اشاره شده است.

کلیدواژه: راهبرد، رسالت، سپاه پاسداران، جغرافیای مقاومت

^۱ استادیار دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع)

مقدمه:

خلقت انسان به عنوان موجودی برخوردار از قوه تفکر، تعقل، تدبیر، تصمیم و ... منجر به شکل گیری جبهه ها در همه زمان ها و همه ادوار در راستای بسیج منابع، جهت تحقق اهداف (منافع) گردیده است. قرآن کریم واقعیت فوق را با دو ابر راهبرد جبهه حق و باطل چنین ترسیم و تبیین نموده است:

الف) ابر راهبرد جبهه حق: «...اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ...» (قرآن کریم، بقره: ۲۵۷)

ب) ابر راهبرد جبهه باطل: «... وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ...» (همان). این ابر راهبرد منجر به ترسیم چشم انداز، صف آرایی، بسیج، سازمان دهی و به کارگیری منابع دو نظام سیاسی در راستای تحقق اهداف متصور در سرتاسر کره زمین گردید. فرایند فوق را قرآن کریم چنین ترسیم نموده: «... الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ» آنان که ایمان آورده اند کارزار می کنند در راه خدا و آن کسانی که کافر شده اند پیکار می کنند در راه شیطان (همان، نساء: ۷۶). حضرت علی (ع) ابر راهبرد دو نظام حق و باطل را برای کارگزاران نظام و تنویر افکار عمومی چنین ترسیم می فرماید: «...حَقٌّ وَ بَاطِلٌ، وَ لِكُلِّ أَهْلٍ - حق و باطل همیشه در پیکارند و برای هر کدام طرفدارانی است...» (دشتی، ۱۳۹۴، خطبه ۱۶: ۵). حضرت امام (ره) ابر راهبرد جبهه حق با رویکردهای اعتقادی، اجتماعی، اقتصادی سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، نظامی... که منبعث از سیره و سنت نبوی، علوی و عاشورایی است را چنین ترسیم می فرماید: «...جنگ ما جنگ حق و باطل بود و تمام شدنی نیست؛ جنگ ما جنگ فقر و غنا بود، جنگ ما جنگ ایمان و رذالت بود، این جنگ از آدم تا ختم زندگی وجود دارد» (صحیفه نور، ج ۲۱: ۲۸۶).

انفجار نور انقلاب اسلامی در اواخر قرن بیستم تحولی بنیادی و اساسی در حرکت جهانی ایجاد و با بیداری و بصیرت افزایی، بسیج مظلومان جهان علیه استعمار استکبار را شکل داد و جغرافیای مقاومت را ترسیم نمود. این مهم را حضرت امام (ره) چنین ترسیم

می‌فرمایند: «... بحمدالله از برکت انقلاب اسلامی ایران، دریچه‌های نور و امید به روی همه مسلمانان جهان باز شده است و می‌رود تا رعد و برق حوادث آن، رگبار مرگ و نابودی را بر سر همه مستکبران فرو ریزد...» (امام خمینی: ۱۳۶۷/۴/۲۹). در مناسبتی دیگر، این مهم را چنین تبیین می‌فرمایند: «... جنگ ما جنگ عقیده است و جغرافیا و مرز نمی‌شناسد...» (همان: ۱۳۶۷/۴/۲۹). نظر به آیه «...الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ» (قرآن کریم، مائده: آیه ۳) که اسلام را دینی جهان‌شمول و زمان‌شمول می‌داند و رسالتی که از این ناحیه برای نظام اسلامی متصور است؛ حضرت امام (ره) هدف و قلمرو جغرافیای مقاومت را چنین ترسیم می‌فرمایند: «... ما هدفمان پیاده‌کردن اهداف بین‌الملل اسلامی در جهان فقر و گرسنگی است...» (امام خمینی: ۱۳۶۷/۴/۲۹). نظر به رسالت سپاه پاسداران که دفاع از دستاوردهای انقلاب و تحقق اهداف متعالی آن است و رسالت این نهاد مقدس در جغرافیای مقاومت که فرمانده معظم کل قوا (مدظله) چنین ابلاغ فرمودند: «... این نگاه وسیع جغرافیای مقاومت را از دست ندهید؛... این نگاه فرامرزی را از دست ندهید نگاه وسیع فرامرزی، این امتداد عمق راهبردی گاهی اوقات از واجب‌ترین واجبات کشور هم لازم‌تر است که مورد توجه قرار بگیرد...» (امام خامنه‌ای: ۱۳۹۸/۰۷/۲۳)؛ نوشتار حاضر به جغرافیای مقاومت اختصاص یافت.

بیان مسئله:

جغرافیای مقاومت به قلمرو نظام اسلامی در کره زمین اطلاق می‌گردد که نظام اسلامی با بسیج، سازمان‌دهی و به‌کارگیری منابع در قلمرو فوق‌اقدام به تحقق اهداف و دفع تهدیدات می‌نماید (محقق). این قلمرو و رسالت آن در قرآن کریم چنین ترسیم و ابلاغ شده: «... وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَنَا مِنَ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَنَا مِنَ لَدُنْكَ نَصِيرًا» - ترجمه: چرا در راه خدا جهاد نمی‌کنید و چرا برای آزادی زنان و کودکان مستضعفی که می‌گویند؛ خدایا ما را از این محیط ستمگران خارج ساز و برای ما از جانب خود ولی و

یاوری قرار ده، تلاش و کوشش نمی‌نمایید...» (قرآن کریم، نساء: آیه ۷۵). در آیاتی دیگر مصحف سعادت؛ قلمرو و رسالت فوق چنین ترسیم شده: «...وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ - ترجمه: با آن‌ها بجنگید تا فتنه و شرکی باقی نماند و آئین همه آئین خداوند باشد» (همان، سوره بقره: آیه ۱۹۳). پیامبر اکرم (ص) قلمرو جغرافیای مقاومت و رسالت نظام اسلامی در آن قلمرو را چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... خداوند ما را آفریده و مبعوث ساخته است تا کسانی از بندگانش را که در زیر سلطه ظالمان هستند، خارج سازیم و آن‌ها را به عبادت و پرستش او رهنمون شویم...» (کمال ابن اثیر، ۱۴۰۸: ۴۶۲).

در روایتی دیگر پیامبر اکرم (ص) این قلمرو و رسالت را چنین ترسیم و تبیین می‌فرمایند: «... مَنْ أَصْبَحَ وَ لَمْ يَهْتِمَّ بِهٖ أُمُورِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ - ترجمه: کسی که بشنود انسانی که ندا می‌دهد، ای مسلمانان به فریادم برسید، چنانچه اجابتش نکند مسلمان نیست...» (دانشگاه دفاع ملی، ۱۳۸۷: ۱۶۸). امام سجاد (ع) جغرافیای مقاومت و رسالت نظام اسلامی در آن قلمرو را چنین ترسیم و ابلاغ می‌فرمایند: «...اللَّهُمَّ اغْزُ بِكُلِّ نَاحِيَةٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ عَلَى مَنْ يَبِازِيهِمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ، وَ أَمُدِّدْهُمْ بِمَلَائِكَتِكَ مِنْ عِنْدِكَ مُرْدِفِينَ حَتَّى يَكْشِفُوهُمْ إِلَى مُنْقَطِعِ التَّرَابِ قَتْلًا فِي أَرْضِكَ وَ أَسْرًا، أَوْ يَقْرَؤْا بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَ حُدُكَ لَأَشْرِيكَ لَكَ (۹) اللَّهُمَّ وَ اعْمَمْ بِذَلِكَ أَعْدَاءَكَ فِي أَقْطَارِ الْبِلَادِ مِنَ الْهِنْدِ وَ الرُّومِ وَ التُّرْكِ وَ الْخَزَرِ وَ الْحَبَشِ وَ النَّوْبَةِ وَ الزَّنْجِ وَ السَّقَالِبَةِ وَ الدِّيَالِمَةِ وَ سَائِرِ أُمَّمِ الشُّرْكِ، الَّذِينَ تَحْفَى أَسْمَاؤُهُمْ وَ صِفَاتُهُمْ، وَ قَدْ أَحْصَيْتَهُمْ مَعْرِفَتِكَ، وَ أَشْرَفْتَ عَلَيْهِمْ بِقُدْرَتِكَ - ترجمه: بارخدا یا به وسیله مسلمانان در هر ناحیه با مشرکانی که در برابر آنان‌اند مبارزه کن و برایشان از جانب خود با صفوف پیاپی از فرشتگان فرصت ده تا دشمنان را به دورترین نقطه زمین و شرشان را با کشتن و اسارت آنان از سر مردم بردارند تا اینکه به وحدانیت تو که برای همتا و شریکی نیست اقرار نمایند. خدایا و این سرنوشت را بر همه دشمنان در اقطار کشورها تعمیم ده: از هند، روم، ترکستان، کرانه‌های خزر، حبشه، نوبه، زنگبار، سرزمین سقالبه، دیالمه و سایر طوایف مشرکینی که نام و نشانشان پوشیده است و تو خود ایشان را می‌شناسی و به قدرت خود برایشان مشرفی»

(صحیفه سجادیه، دعای ۲۷، فراز ۸). در حدیث قدسی زیارت آل یاسین جغرافیای مقاومت و رسالت نظام اسلامی در آن قلمرو، چنین تبیین شده: «... وَ أَقْصِمُ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرِ وَ أَقْتُلُ بِهِ الْكُفَّارَ وَ الْمُتَنَافِقِينَ وَ جَمِيعَ الْمُؤَلِّجِينَ حَيْثُ كَانُوا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبِهَا وَ بَحْرِيهَا وَ أُمَّلًا بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ أَظْهَرُ بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ (ص)» - ترجمه: و به وسیله او گردنکشان کفر را درهم بکوب؛ و کافران را به قتل برسان و منافقان و همه بی‌دینان را از میان بردار، هر کجا که باشند؛ از مشارق و مغارب زمین و خشکی و دریای کره خاک؛ و به وسیله او زمین را از عدالت پر کن و دین پیامبرت را به او نمایان‌ساز...» (تنکابنی، ۱۳۹۴: ۲۵).

حضرت امام (ره) معمار کبیر انقلاب اسلامی قلمرو و رسالت نظام اسلامی در آن جغرافیا را چنین ترسیم می‌فرمایند: «... ما باید در ارتباط با مردم جهان و رسیدگی به مشکلات و مسائل مسلمانان و حمایت از مبارزان و گرسنگان و محرومان با تمام وجود تلاش نماییم و این را باید از اصول سیاست خارجی خود بدانیم. ما اعلام می‌کنیم که جمهوری اسلامی ایران برای همیشه حامی و پناهگاه مسلمانان آزاده جهان است...» (امام خمینی: ۱۳۶۷/۴/۲۹). حضرت امام (ره) ابر راهبرد نظام اسلامی، ساختار و سازمان تحقق رسالت در جغرافیای مقاومت را چنین ترسیم و ابلاغ می‌فرمایند: «... آن‌هایی که با مرکب خون طومار حمایت از ما را امضا می‌کنند و با سر و جان دعوت انقلاب را لبیک می‌گویند و به یاری خداوند، کنترل همه جهان را به دست خواهند گرفت...» (امام خمینی: ۱۳۶۷/۴/۲۹).

حضرت امام (ره) در پیام استقامت خطاب به آزادگان عالم، قلمرو جغرافیای مقاومت و رسالت نظام اسلامی در آن قلمرو؛ که متضمن سعادت دنیوی و اخروی انسان است را چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... جنگ ما جنگ مکتب ماست علیه تمامی ظلم و جور، جنگ ما جنگ اسلام است علیه تمامی نابرابری‌های دنیای سرمایه‌داری و کمونیسم، جنگ ما جنگ پابرهنگی علیه خوش‌گذرانی‌های مرفهین و حاکمان بی‌درد کشورهای اسلامی است...» (صحیفه امام، ج ۲۱: ۶۸). حضرت امام (ره) جغرافیای فوق و رسالت در آن قلمرو را به‌عنوان یک تکلیف الهی چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... ما از تمام نهضت‌های آزادی‌بخش در سراسر جهان که در راه

خدا و خلق حقیقت و آزادی مبارزه می کنند، پشتیبانی می کنیم. ما مسلمانیم و شرق و غرب برای ما مطرح نیست و ما از مظلومان دفاع می کنیم و بر ظالم می تازیم. این یک وظیفه اسلامی است...» (صحیفه، ج ۱۲: ۱۳۹). نظر به مباحث ذکر شده، رسالت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از منظر اسناد بالادستی، تدبیر فرمانده معظم کل قوا (مدظله) در سمینار فرماندهان سپاه مبنی بر اهتمام به جغرافیای مقاومت به عنوان اوجب واجبات، موضوع نوشتار راهبردهای تحقق رسالت سپاه در جغرافیای مقاومت است.

اهمیت و ضرورت تحقیق:

الف) اهمیت:

- سوق دادن تلاش‌ها به تحقق ابر راهبرد سیاسی قرآن کریم مبنی بر «... وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا» (قرآن کریم، نصر: آیه ۲).
- محقق شدن راهبرد خداوند متعال خطاب به پیامبر اکرم (ص) مبنی بر «... وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ - ترجمه: و کسانی که با او هستند، در برابر کفار بسیار شدید و سختند...» (همان، فتح: آیه ۲۹).
- محقق شدن راهبرد سیاسی - اعتقادی پیامبر اکرم (ص) مبنی بر: «... مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةً لِلَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ - ترجمه: کسی که در راه اعتلای کلمه الله و حاکمیت آئین حق قیام می کند، در راه خدا جهاد کرده است...» (بخاری، بی تا: ۵۶).

ب) ضرورت:

- محقق شدن راهبرد استکبار که قرآن کریم آن را چنین ترسیم نموده: «إِلَّا تَعْلَوْهُ تَكُنْ فِتْنَةً فِي الْأَرْضِ وَ فَسَادٌ كَبِيرٌ» - ترجمه: اگر چنین کاری نکنید، زمین را فتنه خواهد گرفت و فساد بزرگی به راه خواهد افتاد...» (همان، سوره انفال: آیه ۷۳).
- محقق شدن استکبار که حضرت علی (ع) آن را چنین ترسیم نموده اند: «فَوَاللَّهِ مَا غَزَى قَوْمٌ قَطُّ فِي غَيْرِ دَارِهِمْ إِلَّا - ترجمه: سوگند به خدا، نشد هیچ قوم و ملتی در نزدیکی شهرهایش بجنگد، جز اینکه ذلیل شدند...» (شیروانی، ۱۳۹۰: خطبه ۲۷).

سؤالات تحقیق:

سؤال یکم: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی چه رسالت‌هایی را در جغرافیای مقاومت عهده‌دار است؟

سؤال دوم: راهبردهای تحقق رسالت‌های متصور کدامند؟

نوع و روش تحقیق:

الف) روش تحقیق: این پژوهش از حیث هدف، تحقیقی کاربردی، از حیث سطح تحلیل، تحقیقی توصیفی-استنتاجی و از حیث طبقه‌بندی کیفی و متکی به روش کتابخانه‌ای با استفاده از ابزار فیش برداری و مراجعه به تارنماهای اینترنتی است.

ب) نوع تحقیق: پژوهش حاضر از لحاظ طرح تحقیق، آینده‌نگری است و از آنجایی که هدف پژوهشگر، یافتن پاسخ به مسأله اساسی مطرح‌شده در بیان مسأله است، این تحقیق در زمره تحقیقات نتیجه‌گرا دسته‌بندی می‌گردد. این پژوهش از لحاظ هدف، نظر به اینکه با بهره‌گیری از آموزه‌های دینی و مبانی ارزشی، تدابیر و رهنمودها، اسناد بالادستی راهبردهای مؤثر در تحقق رسالت‌ها در جغرافیای مقاومت و براساس تدابیر ابلاغی فرمانده معظم کل قوا تبیین می‌گردد و از سویی نظر به اینکه نتایج حاصله از پژوهش به توسعه قلمرو ادبیات و بهینه‌نمودن منابع با توجه به رسالت خطیر نهاد مقدس سپاه در جغرافیای فوق منجر می‌گردد؛ در زمره تحقیقات توسعه‌ای-کاربردی محسوب می‌شود.

پیشینه تحقیق: طی مطالعات اکتشافی مشخص گردید تاکنون موضوعی با عنوان راهبردهای مؤثر در تحقق رسالت‌ها در جغرافیای مقاومت به‌عنوان یک فعالیت پژوهشی صورت نگرفته؛ لذا تحقیق اثری بدیع است؛ اما بخشی از تحقیقات مرتبط با موضوع که محقق را در فرایند تدوین نوشتار یاری رساند، به شرح زیر است:

جدول (۱): پیشینه تحقیق

موضوع	محقق/محققان	نتایج
رسالت نیروهای مسلح در نظام سیاسی اسلام از منظر نهج البلاغه	اسماعیل خان احمدی	براساس نتایج تحقیق، رسالت فوق پنج ظرفیت در حوزه امنیت پایدار را برای نظام اسلام مهیا می سازد.
بررسی ابعاد و مؤلفه های حفاظتی نامه ۵۳ نهج البلاغه	حامد فشی حسن نبئی	از میان ابعاد و اهداف شش گانه ای که امروز برای حفاظت متصور است، سه بُعد حفاظت کارکنان، حفاظت اسناد و حفاظت اماکن به عنوان رسالت حفاظت مورد تأکید نهج البلاغه قرار گرفته است.

ادبیات تحقیق

سؤال یکم: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی چه رسالت هایی را در جغرافیای مقاومت عهده دار است؟ نهاد مقدس سپاه نظر به ابر راهبرد *يُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ* نظام اسلامی؛ و ابر راهبرد *يُخْرِجُوهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ* نظام سلطه؛ و چشم انداز نظام اسلامی در فرایند تحقق اهداف؛ که حضرت امام (ره) با محوریت دو ابر راهبرد فوق چنین ترسیم فرمودند: «...امروز جنگ حق و باطل، جنگ فقر و غنا، جنگ استضعاف و استکبار و جنگ پابرهنه ها و مرفهین بی درد شروع شده است؛ و من دست و بازوی همه عزیزانی که در سراسر جهان کوله بار مبارزه را بر دوش گرفته اند و عزم جهاد در راه خدا و اعتلای عزت مسلمین را نموده اند می بوسم...» (امام خمینی: ۱۳۶۷/۴/۲۹)؛ رسالت ها و مأموریت هایی را در جغرافیای مقاومت عهده دار است. با مطالعات اکتشافی در آموزه های دینی، مبانی ارزشی و اسناد بالادستی، این رسالت ها تحت عنوان اهداف ایجابی و سلبی احصا؛ که به شرح زیر تبیین می شود:

الف) رسالت‌های ایجابی:

* **اهتزاز پرچم هدایت:** از رسالت‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه با رویکرد فرهنگی در راستای محقق‌شدن ابر راهبرد *يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ*؛ و تحقق دولت کریمه، با هدف هموارنمودن مسیر رستگاری انسان؛ **اهتزاز پرچم هدایت** در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در فرازی از دعای ندبه چنین ابلاغ شده: «... نَاشِرُ رَأْيِهِ الْهُدَىٰ تَرْجَمَهُ: گسترنده پرچم هدایت...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). این رسالت را حضرت امام (ره) چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... ما تصمیم داریم پرچم لاله‌الاله را بر قلل رفیع کرامت و بزرگواری به اهتزاز درآوریم...» (امام خمینی: ۱۳۶۷/۴/۲۹).

* **احیاء دین الهی:** سپاه پاسداران، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه در راستای محقق‌شدن ابر راهبرد *يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ*؛ و تحقق دولت کریمه با توجه به ابلاغ صریح قرآن کریم که می‌فرماید: «... الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ...» (قرآن کریم، مائده: آیه ۳)، با هدف سعادت و رستگاری انسان موظف به **احیاء دین الهی** در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در فرازی از دعای ندبه چنین ابلاغ شده: «...مُحْيِي مَعَالِمِ الدِّينِ وَ أَهْلِهِ... ترجمه: احیاگر نشانه‌های دین و اهل دین...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). رسالت فوق را حضرت امام (ره) در چشم‌انداز انقلاب اسلامی چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... من (به) صراحت اعلام می‌کنم که جمهوری اسلامی ایران با تمام وجود برای احیای هویت اسلامی مسلمانان در سراسر جهان سرمایه‌گذاری می‌کند...» (امام خمینی: ۱۳۶۷/۴/۲۹).

* **احیاء حدود الهی:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه در راستای تحقق ابر راهبرد *يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ*؛ و تحقق دولت کریمه، با هدف کامل قرب الهی انسان موظف به **احیاء حدود الهی** در جغرافیای

مقاومت است. این رسالت در فرازی دیگر از دعای ندبه چنین ترسیم شده: «... لِإِحْيَاءِ الْكِتَابِ وَ حُدُودِهِ ... ترجمه: ... زنده کردن قرآن و حدود آن...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). این رسالت را حضرت علی (ع) چنین ترسیم نموده‌اند: «... فَيَأْتِيَنَا مَنْ لَمْ يَطْلُبْ مَوْنَ مِنْ عِبَادِكَ، وَ تُقَامَ الْمُعْطَلَةُ مِنْ حُدُودِكَ... ترجمه: تا بندگان ستم‌دیده‌ات در امان مانند و آن حدود که مقرر داشته‌ای، جاری گردد» (دشتی، ۱۳۹۴، خطبه ۱۳۱: فراز ۳).

*** احیاء شریعت:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه در راستای نهادینه شدن ابر راهبرد يُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ؛ و تحقق دولت کریمه و با هدف سعادت دنیوی و اُخروی بشریت موظف به احیاء شریعت در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در فرازی دیگر از دعای عبادی- سیاسی ندبه چنین تبیین شده: «... الْمُنْخَيْرُ [الْمُنْخَدُ] لِإِعَادَةِ الْمِلَّةِ وَ الشَّرِيعَةِ... ترجمه: ... بازگرداندن دین و شریعت...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). رسالت فوق را حضرت امام (ره) در چشم‌انداز انقلاب اسلامی چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... امروز جهان تشنه فرهنگ اسلام ناب محمدی (ص) است...» (امام خمینی: ۱۳۶۷/۴/۲۹).

*** تجدید فرائض:** نهاد مقدس سپاه پاسداران، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه در راستای نهادینه‌نمودن ابر راهبرد يُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ؛ و تحقق دولت کریمه و با هدف کمال قرب الهی انسان موظف به تجدید فرائض الهی در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در فرازی دیگر از دعای عبادی- سیاسی ندبه چنین تبیین شده: «... الْمُدْخِرُ لِتَجْدِيدِ الْفَرَائِضِ وَ السُّنَنِ... ترجمه: تجدید فریضه‌ها و سنّت‌ها...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). این رسالت را حضرت علی (ع) چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... وَ تُقَامَ الْمُعْطَلَةُ مِنْ حُدُودِكَ... ترجمه: حدود که مقرر داشته‌ای، جاری گردد...» (مکارم شیرازی، ۱۳۹۰، ج ۵: ۴۲۳).

*** اقامه حق:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه در

راستای نهادینه نمودن ابر راهبرد يُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ که زمینه ساز تحقق دولت کریمه و تضمین کننده سعادت انسان است؛ موظف به اقامه حق در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در فرازی از دعای ندبه چنین تبیین شده: «... أَقِمْ بِهِ الْحَقَّ - ترجمه: ... اقامه کننده حق» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۹). این رسالت را حضرت علی (ع) چنین ترسیم می فرماید: «... وَ بَقِيَتْ بَقِيَّةٌ مِنْ أَهْلِ الْبَغْيِ، وَ لَئِنْ أذِنَ اللَّهُ فِي الْكُرَّةِ عَلَيْهِمْ لِأَدِيلِنَّ مِنْهُمْ إِلَّا مَا يَتَشَدَّرُ فِي أَطْرَافِ الْأَرْضِ تَشَدُّرًا - ترجمه: حال، تنها اندکی از سرکشان و ستمگران باقی ماندند که اگر خداوند مرا باقی گذارد، با حمله دیگری نابودشان خواهم کرد و حکومت حق را در سراسر کشور اسلامی پایدار خواهم کرد، جز مناطق پراکنده و دوردست ...» (شیروانی، ۱۳۹۱، خطبه ۱۹۲: فراز ۱۱۳).

*** تمرکز قوا:** از رسالت های سپاه پاسداران، سازمانی با قابلیت دفاع همه جانبه در راستای تحقق ابر راهبرد يُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ که زمینه ساز دولت کریمه و تضمین کننده تکامل انسان است. تمرکز توان جبهه مقاومت، جهت صلاح و رضای مردم آن قلمرو است. این رسالت در دعای ندبه چنین تبیین شده: «... مُؤَلَّفُ شَمَلِ الصَّلَاحِ وَ الرُّضَا... ترجمه: ... گردآورنده پراکندگی صلاح و رضا...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴).

رویکرد جهادی رسالت فوق را حضرت علی (ع) چنین تبیین و ترسیم می فرماید: «...لِجِهَادِ الْجِهَادِ عِبَادَ اللَّهِ، أَلَا وَ إِنِّي مُعَسِّكِرٌ فِي يَوْمِي هَذَا، فَمَنْ أَرَادَ الرُّوْحَ إِلَى اللَّهِ فَلْيُخْرِجْ. جهاد، ای بندگان خدا بدانید که من امروز لشکر می آریم. هر که خواهد که با این سپاه به سوی خدا در حرکت آید، به لشکرگاه روی نهد...» (دشتی، ۱۳۹۴، خطبه ۱۸۲: فراز ۳).

*** عزت انسانها:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه جانبه در راستای تحقق ابر راهبرد يُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ که زمینه ساز

دولت کریمه و تعالی بخش عزت آزادگان عالم است؛ موظف به عزت بخشی انسان‌ها در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در فرازی از دعای تعالی بخش ندبه چنین ابلاغ شده: «... مُعِزُّ الْأَوْلِيَاءِ... ترجمه: ... عزت بخش دوستان...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). نظر به نقش این رسالت در رشد و تعالی فردی و اجتماعی جامعه شناختی؛ در فرازی دیگر از آن دعای شریف، رسالت فوق چنین مورد تأکید قرار گرفته: «... أَدِلُّ بِهٖ أَوْلِيَاءَكَ... ترجمه: ... عزت بخش اولیاء خدا...» (همان: ۹۳۹). این رسالت خطیر را حضرت امام (ره) در چشم‌انداز انقلاب اسلامی چنین ترسیم و ابلاغ می‌فرمایند: «... ما برای احقاق حقوق فقرا در جوامع بشری تا آخرین قطره خون دفاع خواهیم کرد (امام خمینی: ۱۳۶۷/۴/۲۹).

ب) رسالت‌های سلبی

*** خوارکننده دشمنان:** سپاه پاسداران، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه نظام اسلامی در راستای مقابله با ابر راهبرد يُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ نظام سلطه که زمینه‌ساز تحقق دولت کریمه و تضمین‌کننده تعالی انسان است؛ موظف به خواری دشمنان در جغرافیای مقاومت است این رسالت در دعای ندبه چنین تبیین شده: «... مُذِلُّ الْأَعْدَاءِ... ترجمه: ... خوارکننده دشمنان...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). این رسالت را حضرت علی (ع) چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... أَنْفِرُوا رَحِمَكُمُ اللَّهُ إِلَى قِتَالِ عَدُوِّكُمْ، وَلَا تَتَّقُلُوا إِلَى الْأَرْضِ فَتَقْرُوا بِالْخَسْفِ، وَ تَبْؤُوا بِالذَّلِّ وَ يَكُونَ نَصِيبِكُمُ الْأَخْسَ» - ترجمه: روی به رزم دشمنانتان نهید، خدایتان بیامرزد. در خانه‌ها درنگ نکنید که به ستم گرفتار خواهید شد و ذلیل خواهید شد و نصیبتان اندک خواهد شد...» (شیروانی، ۱۳۹۱، نامه ۶۲: فراز ۱۴).

*** نابودکننده باطل:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه نظام اسلامی در راستای مقابله با ابر راهبرد يُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ

نظام سلطه که زمینه‌ساز تحقق دولت کریمه و تضمین‌کننده نجات انسان از گمراهی است؛ موظف به نابودی باطل در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در دعای ندبه چنین تبیین شده: «... أَدْحِضُ بِهِ الْبَاطِلَ... ترجمه: ... نابودکننده باطل...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۹). در فراز دیگر این رسالت چنین تبیین شده: «... أَدْلِلُّ بِهِ أَعْدَائَكَ ... ترجمه: خوارکننده دشمنان خدا...» (همان: ۹۳۹). این رسالت را حضرت علی (ع) چنین مورد خطاب قرار می‌دهند: «... فَإِنْ أَبَوْا أُعْطِيَتْهُمْ حَدَّ السَّيْفِ وَ كَفَىٰ بِهِ شَافِيَا مِنَ الْبَاطِلِ وَ نَاصِرَا لِلْحَقِّ...»، اما اگر سر باز زنند، با شمشیر تیز پاسخ آن‌ها را خواهیم داد که برای درمان باطل و یاری حق کافی است (فیض‌الاسلام، ۱۳۶۵، خطبه ۲۲: فراز ۵).

*** اصلاح انحرافات:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه نظام اسلامی در راستای مقابله با ابر راهبرد يُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ که زمینه‌ساز تحقق دولت کریمه و تضمین‌کننده سعادت انسان است؛ موظف به اصلاح انحرافات در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در فرازی از دعای ندبه چنین تبیین شده: «... لِإِقَامَةِ الْأُمَّتِ وَ الْعِوَجِ ... ترجمه: ... راست‌نمودن انحراف و کجی...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). این رسالت را حضرت علی (ع) چنین ابلاغ می‌فرماید: «... وَ لَوْ أُمُكِّنْتَ الْفُرْصُ مِنْ رِقَابِهَا لَسَارَعَتْ إِلَيْهَا، وَ سَأَجْهَدُ فِي أَنْ أُطَهِّرَ الْأَرْضَ مِنْ هَذَا الشَّخْصِ الْمَعْكُوسِ، وَالْجِسْمِ الْمَرْكُوسِ - ترجمه: و اگر فرصت به چنگ آید به جنگ بر می‌خیزم و می‌کوشم تا زمین را از این شخص تبهکار کج‌اندیش پاکیزه سازم...» (همان، نامه ۴۵: فراز ۱۹).

*** انهدام توان دشمن:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه نظام اسلامی در مقابله با ابر راهبرد يُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ که زمینه‌ساز تحقق دولت کریمه؛ و هموارکننده مسیر سعادت انسان است؛ موظف به انهدام توان رزم دشمن در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در دعای

ندبه چنین ترسیم شده: «... الْمُرْتَجَى لِإِزَالَةِ الْجَوْرِ وَالْعُدْوَانِ... ترجمه: ... از بین بردن ستم و دشمنی...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). این رسالت در قرآن کریم به پیامبر اکرم (ص) و پیروانش چنین ابلاغ شده: «... مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ - ترجمه: محمد (ص) فرستاده خداست و کسانی که با او هستند، در برابر کفار بسیار شدید و سختند...» (همان، سوره فتح: آیه ۲۹).

*** دفع تجاوز:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه جانبه نظام اسلامی در راستای مقابله با ابر راهبرد یُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ نظام سلطه که زمینه ساز تحقق دولت کریمه؛ و تضمین کننده امنیت نظامی است؛ موظف به **دفع تجاوز** در جغرافیای مقاومت است. این رسالت خطیر و سنگین در فرازهای دیگر دعای ندبه چنین تبیین شده: «... قَاصِمٌ شَوْكَةَ الْمُعْتَدِلِينَ... ترجمه: ... درهم شکننده شوکت متجاوزان...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). این رسالت را حضرت علی (ع) در سال ۴۰ هجری به عنوان یک تکلیف الهی چنین ابلاغ می فرمایند: «... الا وَ قَدْ أَمَرَنِي اللَّهُ بِقِتَالِ أَهْلِ... وَ النَّكْثِ ... فِي الْأَرْضِ فَأَمَّا ... وَ أَمَّا الْقَاسِطُونَ فَقَدْ جَاهَدْتُ، ... - ترجمه: آگاه باشید! خداوند مرا به جنگ تجاوزکار... در زمین فرمان داد. با قاسطین تجاوزکار جهاد کردم...» (شیروانی، ۱۳۹۱، خطبه ۱۹۲: فراز ۱۱۲).

*** محو شرک و دورویی:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه جانبه نظام اسلامی در راستای مقابله با ابر راهبرد یُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ نظام سلطه که زمینه ساز تحقق دولت کریمه و تضمین کننده رشد و تعالی فردی و اجتماعی است؛ موظف به **محو شرک و دورویی** در جغرافیای مقاومت است. رسالت فوق در فرازی دیگر از دعای چنین مورد تأکید قرار گرفته است: «... هَادِمٌ أُثْبِيئَةَ الشُّرْكِ وَ النَّفَاقِ... - ترجمه: ... ویران کننده بناهای شرک و دورویی...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). این رسالت را حضرت امام (ره) در چشم انداز انقلاب برای کارگزاران و فرماندهان نظام

اسلامی چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... ما می‌گوییم تا شرک و کفر هست، مبارزه هست و تا مبارزه هست، ما هستیم...» (امام خمینی: ۱۳۶۷/۴/۲۹).

*** نابودی فسق و عصیان:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه نظام اسلامی در راستای مقابله با ابر راهبرد یُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ نظام سلطه؛ که زمینه‌ساز تحقق دولت کریمه و تضمین‌کننده ثبات اجتماعی جامعه اسلامی است؛ موظف به نابودی فسق و عصیان در جغرافیای مقاومت است. این رسالت خطیر و سنگین نیروهای مسلح ولایی در دعای شریف ندبه چنین تبیین شده: «... مُبِيدُ أَهْلِ الْفُسُوقِ وَالْعِصْيَانِ وَالطُّغْيَانِ...» - ترجمه: ... نابودکننده اهل فسق و عصیان و طغیان...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). حضرت علی (ع) این رسالت را در سال ۴۰ هجری به‌عنوان یک تکلیف الهی چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... الا وَقَدْ أَمَرَنِي اللَّهُ بِقِتَالِ أَهْلِ ... وَ الْفُسَادِ فِي الْأَرْضِ فَأَمَّا... وَأَمَّا الْمَارِقَةُ فَقَدْ دَوَّحَتْ، - ترجمه: آگاه باشید! خداوند مرا به جنگ با ... پیمان‌شکنان و فسادکنندگان در زمین فرمان داد ... اما... و مارقین خارج شده از دین را خوار و زیون ساختم...» (شیروانی، ۱۳۹۱، خطبه ۱۹۲: فراز ۱۱۲).

*** دفع گمراهی و نفاق:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه نظام اسلامی در راستای مقابله با ابر راهبرد یُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ نظام سلطه که زمینه‌ساز تحقق دولت کریمه؛ و تضمین‌کننده امنیت پایدار با رویکرد اجتماعی است؛ موظف به دفع گمراهی و نفاق در جغرافیای مقاومت است. این رسالت خطیر در فرازی از دعای عبادی - سیاسی ندبه چنین تبیین شده: «... حَاصِدُ فُرُوعِ الْغَيِّ وَالشَّقَاقِ [النَّفَاقِ]...» - ترجمه: ... دروکننده شاخه‌های گمراهی و شکاف‌اندازی...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). رسالت فوق را حضرت امام (ره) چنین تبیین می‌فرماید: «جهاد اسلام، مبارزه با شرک و بی‌عفتی‌ها و چپاول‌ها و بیدادگری‌ها و ستمکاری‌ها است» (مرکز مطالعات بسیج، ۱۳۷۰: ۱۵).

*** مقابله با هواپرستی:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه نظام اسلامی در راستای مقابله با ابر راهبرد يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ نظام سلطه؛ که زمینه‌ساز تحقق دولت کریمه؛ و تضمین‌کننده سعادت انسان است؛ موظف به مقابله با انحراف و هواپرستی در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در دعای ندبه چنین تبیین شده: «... طَامِسُ آثَارِ الزَّيْفِ وَالْأَهْوَاءِ...» ترجمه: ... محوکننده آثار انحراف و هواهای نفسانی...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). حضرت علی (ع) این رسالت را چنین مورد خطاب قرار می‌دهند: «... و أَمَّا مَا سَأَلْتَ عَنْهُ مِنْ رَأْيِي فِي الْقِتَالِ، فَإِنَّ رَأْيِي قِتَالُ الْمُحِلِّينَ حَتَّىٰ أَلْقَى اللَّهُ - ترجمه: پرسیده بودی که در پیکار با این قوم چه راهی دارم؟ به خدا سوگند با این مردم پیمان‌شکن می‌جنگم تا خدا را دیدار کنم...» (دشتی، ۱۳۹۴، نامه ۳۶: فراز ۵).

*** محو دروغ و بهتان:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه نظام اسلامی در راستای مقابله با ابر راهبرد يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ نظام سلطه؛ که زمینه‌ساز تحقق دولت کریمه؛ و تضمین‌کننده رشد و تعامل اجتماعی جامعه اسلامی است؛ موظف به محو دروغ و بهتان در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در دعای شریف ندبه چنین تبیین شده: «... قَاطِعُ حَبَائِلِ الْكِذْبِ وَالْإِفْتِرَاءِ...» ترجمه: ... قطع‌کننده دام‌های دروغ و بهتان...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴).

*** انهدام سرکشان و طغیانگران:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه نظام اسلامی در راستای مقابله با ابر راهبرد يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ نظام سلطه؛ که زمینه‌ساز تحقق دولت کریمه و تضمین‌کننده آرامش همه‌جانبه برای رشد و تعالی انسان است؛ موظف به انهدام سرکشان و طغیانگران در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در دعای تعالی‌بخش ندبه چنین تبیین شده: «... مُبِيدُ الْعَتَاةِ وَالْمَرَدَّةِ...» - ترجمه: ... نابودکننده سرکشان و سرپیچی‌کنندگان...» (قمی،

۱۳۸۴: ۹۳۴). نظر به نقشی که این راهبرد نظام سلطه در انحراف جامعه اسلامی دارد، رسالت فوق در فرازی دیگر از آن دعای شریف چنین تبیین شده: «... قَطَعَتْ دَابِرَ الْمُتَكَبِّرِينَ... - ترجمه ... قطع ریشه سرکشان...» (همان: ۹۳۴). رسالت فوق را حضرت علی (ع) در سال ۴۰ هجری به عنوان یک تکلیف الهی چنین ابلاغ می‌فرماید: «...الَا وَ قَدْ أَمَرَنِي اللَّهُ بِقِتَالِ أَهْلِ الْبَغْيِ ... فِي الْأَرْضِ فَأَمَّا النَّاكِثُونَ فَقَدْ قَاتَلْتُ...- ترجمه: آگاه باشید! خداوند مرا به جنگ با سرکشان، ... در زمین فرمان داد. با ناکثان پیمان‌شکن جنگیدم...» (شیروانی، ۱۳۹۱، خطبه ۱۹۲: فراز ۱۱۲).

*** محو عناد و الحاد:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی با قابلیت دفاع همه‌جانبه نظام اسلامی در راستای مقابله با ابر راهبرد یُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ نظام سلطه؛ که زمینه‌ساز تحقق دولت کریمه و تضمین‌کننده سعادت انسان است؛ موظف به محو عناد و الحاد در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در دعای تعالی بخش ندبه چنین تبیین شده: «... مُسْتَأْصِلُ أَهْلِ الْعِنَادِ وَ التَّضَلِيلِ وَ الْأَلْحَادِ... ترجمه: ... ریشه‌کن‌کننده اهل لجاجت و گمراهی و بی‌دینی...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). این رسالت را حضرت علی (ع) به عثمان بن حنیف چنین ابلاغ می‌فرماید: «...جَهْدٌ فِي آءَنْ أُطَهَّرَ الْأَرْضَ مِنْ هَذَا الشَّخْصِ الْمَعْكُوسِ، وَالْجِسْمِ الْمَرْكُوسِ، حَتَّى تَخْرُجَ الْمَدْرَةُ مِنْ بَيْنِ حَبِّ الْحَصِيدِ- ترجمه: و می‌کوشم تا زمین را از این شخص تبهکار کج‌اندیش پاکیزه سازم؛ چنانکه گندم را پاک کنند و دانه‌های کلوخ را از آن بیرون اندازند...» (شیروانی، ۱۳۹۱، نامه ۴۵: فراز ۱۹).

*** نابودی منکران حق:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نهادی با قابلیت دفاع همه‌جانبه نظام اسلامی در راستای مقابله با ابر راهبرد یُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ نظام سلطه؛ که زمینه‌ساز تحقق دولت کریمه و تسهیل‌کننده مسیر سعادت انسان است؛ موظف به نابودی منکران حق در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در دعای عبادی

سیاسی ندبه چنین تبیین شده: «... أُبْرِتَ الْعُنَاةَ وَ جَحَدَةَ الْحَقِّ... ترجمه... نابودی متکبران و منکران حق...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). این رسالت را حضرت علی (ع) چنین تبیین و ابلاغ می‌فرمایند: «...و لَعَمْرِي مَا عَلَيَّ مِنْ قِتَالٍ مَنْ خَالَفَ الْحَقَّ وَ خَابَطَ الْعَيَّ مِنْ إِذْهَانٍ وَ لَا إِيْهَانٍ - ترجمه: به جان خودم سوگند، در نبرد با کسی که مخالفت حق کند و طریق گمراهی سپرد، نه مداهنه می‌کنم و نه سستی...» (دشتی، ۱۳۹۴، خطبه ۲۴: فراز ۱).

*** دفع ظلم و ستم:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نهادی با قابلیت دفاع همه‌جانبه نظام اسلامی در راستای مقابله با ابر راهبرد يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ نظام سلطه؛ که زمینه‌ساز تحقق دولت کریمه و تضمین‌کننده سعادت انسان است؛ موظف به **دفع ستم** در جغرافیای مقاومت است. این رسالت در دعای عبادی سیاسی ندبه چنین تبیین شده: «... اجْتَنَّتْ أَصُولَ الظَّالِمِينَ... - ترجمه: ... برکنده بیخ و بن ستمکاران...» (قمی، ۱۳۸۴: ۹۳۴). در فراز دیگر از این دعای شریف رسالت فوق چنین تبیین شده: «... الْمَعْدَةُ لِقَطْعِ دَابِرِ الظَّالِمَةِ... - ترجمه: ... ریشه‌کن کردن ستمکاران...» (همان: ۹۳۴). این رسالت در قرآن کریم چنین تبیین شده: «... وَكُلُوا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ - ترجمه: اگر خداوند شردشمنان را به وسیله مؤمنین کامل دفع نکند، زمین را فساد فرا می‌گیرد؛ ولی خداوند نسبت به اهل جهان لطف و احسان دارد...» (قرآن کریم، بقره: ۲۵۱). حضرت امام (ره) با توجه به اهداف متعالی انقلاب اسلامی، رسالت فوق را چنین تبیین می‌فرمایند: «... ما درصدد خشکاندن ریشه‌های فساد صهیونیسم، سرمایه‌داری، و کمونیسم در جهان هستیم. ما تصمیم گرفته‌ایم به لطف و عنایت خداوند بزرگ، نظام‌هایی را که بر این اساس استوار گردیده‌اند، نابود کنیم» (صحیفه، ج ۲۰: ۲۳). در مناسبت دیگر این رسالت را چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... ما باید تمام تلاشمان را بنماییم تا به هر صورتی که ممکن است خط اصولی دفاع از مستضعفین را حفظ کنیم...» (امام خمینی: ۱۳۶۷/۴/۲۹).

سؤال دوم: راهبردهای تحقق رسالت سپاه در جغرافیای مقاومت کدامند؟

با توجه به رسالت سنگین و خطیر سپاه در گستره پهناور جغرافیای مقاومت؛ که با مطالعه اکتشافی در آموزه‌های دینی و ارزشی مبانی احصاء و تدوین گردید و نظر به تدابیر فرماندهی معظم کل قوا در جمع فرماندهان سپاه که چنین آمده: «...نگاه وسیع فرامرزی، این امتداد عمق راهبردی گاهی اوقات از واجب‌ترین واجبات کشور هم لازم‌تر است که مورد توجه قرار بگیرد...» (امام خامنه‌ای: ۱۳۹۸/۰۷/۲۳)؛ و این تدبیر حضرت امام (ره) به حضور کارآمد، مؤثر و پیش‌برنده در جغرافیای مقاومت که چنین ابلاغ شده: «... ما باید خود را آماده کنیم تا در برابر جبهه متحد شرق و غرب، جبهه قدرتمند اسلامی - انسانی با همان نام و نشان اسلام و انقلاب ما تشکیل شود...» (امام خمینی: ۱۳۶۷/۴/۲۹)؛ با مطالعه اکتشافی در مبانی ارزشی و آموزه‌های دینی راهبردهایی که برخوردار از قابلیت و ظرفیت تحقق رسالت خطیر و سنگین سپاه در جغرافیای مقاومت بود، احصاء گردید که به شرح زیر توصیف و تبیین می‌گردد:

- **استقامت:** رسالت خطیر و حساس ایجابی اقامه حق و رسالت سلبی و نابودی فسق و عصیان در قلمرو پهناور جغرافیای مقاومت جز با راهبرد استقامت میسر نمی‌شود؛ این راهبرد به پیامبر اکرم (ص) چنین ابلاغ شده: «...فَاسْتَقِمَّ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ - ترجمه: پس ای رسول ما، تو چنانچه مأموری استقامت و پایداری کن و کسی که با او همراه است...» (قرآن کریم، هود: ۱۱۱). راهبرد فوق را حضرت علی (ع) به محمد ابن حنفیه چنین ابلاغ می‌نمایند: «تَزُولُ الْجِبَالُ وَ لَا تَزُلُ - اگر کوه‌ها متزلزل شوند، تو پایدار و استوار باش...» (دستی، ۱۳۹۴، خطبه ۱۱، فراز اول). حضرت امام (ع) نقش این راهبرد و الگوی آن در تحقق اهداف در جغرافیای مقاومت را چنین تبیین می‌فرمایند: «رسول گرامی در اثر استقامت، مکتبی را پایه‌گذاری کرد که نجات‌بخش همه انسان‌هاست... ما باید آن را الگوی خودمان قرار بدهیم...» (صحیفه، ج ۱۴: ۲۰۰).

- **اسلام‌محوری:** تحقق رسالت ایجابی احیاء شریعت و رسالت سلبی محو شرک

و دورویی در قلمرو پهناور جغرافیای مقاومت جز با راهبرد اسلام‌محور که منطبق با فطرت انسان است، میسر نمی‌گردد. حضرت علی (ع) قابلیت و ظرفیت این راهبرد در تحقق اهداف متعالی در جغرافیای مقاومت را چنین تبیین می‌فرمایند: «تَمَّ إِنَّ هَذَا الْإِسْلَامَ دِينَ اللَّهِ الَّذِي اصْطَفَاهُ لِنَفْسِهِ - و این اسلام دین خداست که آن را برای خود برگزید و به نظر عنایت خویش در آن نگریست و پرورش داد.

مقابله با تفرقه: وَاصْطَنَعَهُ عَلِيٌّ عَيْنِيهِ، وَ اصْفَاهُ خَيْرَةَ خَلْقِهِ، وَ اَقَامَ دَعَائِمَهُ عَلِيٌّ مَحْيَتِهِ - بهترین آفریدگان خود را برای تبلیغ آن اختیار کرد و ستون‌های آن را بر بنیاد دوستی خود برپای داشت.

مقابله با انحراف: اُدَّلَّ الْأُذْيَانَ بِعِزِّهِ وَ وَضَعَ الْمِلَالَ بِرَفْعِهِ - و به عزت و غلبه او، دین‌های دیگر را خوار ساخت و با برافراشتن آن ملت‌های دیگر را فرو داشت.

مقابله با جهل: وَ أَهَانَ أَعْدَاءَهُ بِكَرَامَتِهِ، وَ خَذَلَ مُحَادِّثِيهِ بِنَصْرِهِ، وَ هَدَمَ أَرْكَانَ الضَّلَالَةِ بِرُكْنِهِ - با گرامی‌داشتن دشمنانش را پست نمود و با یاری‌کردن آن، معارضانش را فرو گذاشت. پایه‌هایش را محکم ساخت تا ارکان گمراهی فرو ریزد (دستی، ۱۳۹۴، خطبه ۱۹۸: فراز ۱۲). نقش راهبرد فوق در تحقق اهداف را حضرت امام (ره) چنین تبیین می‌فرمایند: «... من تأکید می‌کنم که اسلام تنها پناهگاه همه ماست و در زیر پرچم پرافتخار آن، همه گروه‌ها به حقوق خود می‌رسند...». (سپاه، ۱۳۸۲: ۳۷). در جای دیگر، نقش راهبرد فوق در دفع تهدیدات و تحقق اهداف را چنین تبیین می‌فرمایند: «... این‌ها از اسلام می‌ترسند، از من و تو نمی‌ترسند، این‌ها از اسلام می‌ترسند؛ اسلام بود که جوان‌ها را غلبه داد بر توپ و تانک و همه چیزها بر همه قدرت‌ها ملل غلبه داد...» (صحیفه، ج ۸: ۴۸۹). نظر به چنین نقشی، محور تحقق اهداف در جغرافیای مقاومت را اسلام‌محوری چنین ابلاغ می‌فرمایند: «تا به اسلام رسول‌الله (ص) برنگردیم، مشکلاتمان سر جای خودش است؛ نه می‌توانیم قضیه فلسطین را حلش کنیم، نه افغانستان را و نه سایر جاها را...» (همان، ج ۱۲: ۲۸۲).

- **بصیرت محوری:** تحقق رسالت خطیر و سنگین محو گمراهی و لجاجت، اصلاح انحرافات در جغرافیای وسیع مقاومت که از رسالت‌های محوری نظام اسلامی در مرحله تمدن‌سازی اسلامی محسوب می‌شود. نظر به تعصبات قومی مذهبی و جنگ روانی نظام سلطه در آن جغرافیا؛ راهبرد مؤثر و کاربردی در تحقق رسالت‌ها؛ بصیرت محوری است. راهبرد فوق را حضرت علی (ع) به رزمندگان و فرماندهان سپاه اسلام چنین ابلاغ می‌فرماید: «...وَ قَدْ فَتِحَ بَابُ الْحَرْبِ بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَ أَهْلِ الْقِبْلَةِ، وَ لَا يَحْمِلُ هَذَا الْعِلْمَ إِلَّا أَهْلُ الْبَصَرِ وَالصَّبْرِ وَالْعِلْمِ بِمَوَاضِعِ الْحَقِّ، فَامْضُوا لِمَا تُوْمَرُونَ بِهِ، وَ قِفُوا عِنْدَ مَا تَنْهَوْنَ عَنْهُ، وَ لَا تَعْجَلُوا فِي أَمْرِ حَتَّى تَتَبَيَّنُوا، فَإِنَّا لَنَأْمُرُ بِكُلِّ أَمْرٍ تُنْكِرُونَهُ غَيْرًا - جنگ میان شما و اهل قبله آغاز شده است و این پرچم را حمل نتواند کرد، مگر کسی که بصیر و شکیبیا باشد و جای حق را بشناسد. به هرچه به آن مأمور شده‌اید، عمل کنید و از هر چه شما را نهی کرده‌اند، دست بردارید. در کاری شتاب مکنید، مگر آنگاه که به حقیقت آن آگاه گردید. بسا شما کاری را ناخوش دارید و رأی ما در آن چیز دیگر باشد» (خان‌احمدی، ۱۳۹۲: ۱۹۰). نظر به نقش راهبرد فوق در تحقق اهداف، امام سجاد (ع) آن را از خداوند متعال چنین درخواست می‌فرماید: «... وَ بَصَّرْهُمْ مَا لَأَيُّبِرُونَ - ترجمه: خدایا رزمندگان ما را به آنچه بصیرت ندارند، بصیرت عطا کن...» (غروی، ۱۳۸۱، دعای ۲۷). فرماندهی معظم کل قوا (مدظله) نقش این راهبرد در تحقق اهداف نظام را چنین تبیین می‌فرماید: «...هرجایی که ما توانستیم درست بفهمیم، درست تشخیص بدهیم - یعنی همان بصیرت - و به دنبال آن احساس تکلیف کردیم، احساس تعهد و مسئولیت کردیم و وارد میدان شدیم، غلبه با ما بوده است؛ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَالِبُونَ (مائده: ۲۳)، وقتی با ایمان و با بصیرت وارد میدان مواجهه شدید، غلبه با شماست، شما برنده هستید» (امام خامنه‌ای، ۱۳۸۹/۱۰/۱۹).

راهبرد همت بلند (روحیه جهادی): تحقق رسالت ایجابی احیاء دین الهی و رسالت سلبی دفع گمراهی و نفاق، در جغرافیای گسترده و پهناور مقاومت جز با راهبرد

همت بلند میسر نمی‌گردد. حضرت علی (ع) جایگاه و نقش این راهبرد در دفع تهدیدات و تحقق اهداف را چنین تبیین می‌فرمایند: «... فَشُدُّوا عُقَدَ الْمَازِرِ، وَأَطُوتُوا فُضُولَ الْخَوَاصِرِ، لَا تَجْتَمِعُ عَزِيمَةٌ وَوَلِيمَةٌ، مَا أَنْقَضَ النَّوْمَ لِعَزَائِمِ الْيَوْمِ، وَأَمَحَى الظُّلْمَ لِتَذَاكِيرِ الْهَمَمِ - ترجمه: پس کمربندها را محکم کنید و دامن‌ها را بر کمر زنید؛ زیرا به میدان نبرد رفتن، کار دیگر است و به بزم سوز رفتن، کاری دیگر. ای بسا خواب نوشین شب هنگام، تصمیم‌های روز را باطل سازد و چه بسا تاریکی‌ها، تصمیم‌ها را از یادها برداید...» (شیروانی، ۱۳۹۱: خطبه ۲۴۱). فرماندهی معظم کل قوا (مدظله) نقش راهبرد فوق در تحقق اهداف را چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... با حرکت عادی نمی‌شود پیشرفت کرد. با حرکت عادی و احیاناً خواب‌آلوده و بی‌حساسیت نمی‌شود کارهای بزرگ را انجام داد؛ یک همت جهادی لازم است. تحرک جهادی و مدیریت جهادی برای این کارها لازم است. باید حرکتی که می‌شود، هم علمی باشد، هم پرقدرد باشد، هم برنامه باشد و هم مجاهدانه باشد...» (امام خامنه‌ای: ۱۳۹۲/۱۲/۲۰).

راهبرد خطرپذیری (ایثار): تحقق رسالت ایجابی احیاء حدود الهی و رسالت‌های سلبی انهدام سرکشان و طغیانگران، محو دروغ و بهتان، در جغرافیای پهناور، پیچیده و حساس مقاومت جز با راهبرد خطرپذیری و ایثار میسر نمی‌گردد. راهبرد فوق را حضرت علی (ع) چنین تبیین می‌فرمایند: «... أَيْنَ إِخْوَانِي الَّذِينَ رَكِبُوا الطَّرِيقَ، وَ مَضَوْا عَلَى الْحَقِّ أَيْنَ عَمَّارٍ، وَ أَيْنَ ابْنِ التَّيْهَانِ، وَ أَيْنَ ذُو الشَّهَادَتَيْنِ، وَ أَيْنَ نَظَرَاؤُهُمْ مِنْ إِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ تَعَاقَدُوا عَلَى الْمَيْيَةِ، وَ أُبْرِدَ بِرُؤْسِهِمْ إِلَى الْفَجْرَةِ؟ - ترجمه: کجایند برادران من که قدم در راه نهادند و همراه حق درگذشتند؟ عمار بن یاسر کجاست؟ ابن تیهان کجاست؟ ذوالشهادتین کجاست؟ کجایند همانندان ایشان، برادرانمان که با مرگ پیمان بستند و سرهایشان به سوی بزهکاران فرستاده شد...» (شیروانی، ۱۳۹۱: خطبه ۱۸۲: ۲۹). جایگاه این راهبرد در تحقق اهداف و دفع تهدیدات را حضرت علی (ع) چنین تبیین می‌فرمایند: «... أَيْنَ الْمَانِعُ لِلدُّمَارِ، وَالْغَائِرُ عِنْدَ نُزُولِ

الْحَقَائِقِ مَنَاطِلِ الْحِفَاطِ؟ - کجایند آن‌هایی که در برابر حوادث سخت همچون سپر بودند و کجا هستند آن مدافع صاحب غیرت که به هنگام نزول حوادث، به پاسداری می‌پرداختند» (همان: خطبه ۱۶۹). این راهبرد، محور تحرک، سرعت، افزایش توان رزم، وحدت فرماندهی، تمرکز قوا در گستره پهناور جغرافیای مقاومت است و ظرفیت و قابلیت کم مَن فِتْنَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِتْنَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ...» (قرآن کریم، بقره: ۲۴۹) را برای سپاه در جغرافیای مقاومت محقق می‌نماید.

آمادگی همه‌جانبه: نظر به رسالت‌های سلبی دفع تجاوز، انهدام توان رزم دشمن...، سپاه در آن قلمرو طبق نص صریح قرآن کریم، پیش‌برنده‌ترین و پیش‌رونده‌ترین راهبرد تحقق رسالت فوق راهبرد آمادگی همه‌جانبه است. این راهبرد در کتاب سعادت و هدایت چنین ابلاغ شده: «... وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ - آماده کنید برای کارزار با ایشان هرچه می‌توانید از نیروی انسانی و اسبان بسته شده که بترسانید با آن دشمنان خدا و دشمنان خود را...» (قرآن کریم، انفال: آیه ۶۰). حضرت امام (ره) براساس این آیه شریفه قرآن کریم دورنمای راهبرد دفاعی را چنین ترسیم می‌نمایند: «...امروز آمادگی جنگی ضرورت بیشتری دارد و دشمنان خدا و خلق خدا آنی غافل نیستند و در کمین نشسته‌اند تا آنچه را خدایی است نابود کنند» (صحیفه امام، ج ۲۱: ۱۴۷). حضرت امام (ره) راهبرد فوق را در جمع بسیجیان شهرستان‌ها در مورخه ۱۳۵۹/۱/۲۶ چنین ابلاغ می‌فرمایند: «...ما امروز که مواجه هستیم با قدرت‌های بزرگ و شیطنتهای بزرگ، ما باید مهیا شویم برای دفاع...» (در امتداد خط رهبری، ۱۳۶۹: ۱۵).

راهبرد تأمین: تحقق رسالت انهدام سرکشان و طغیانگران در جغرافیای گسترده، وسیع و پیچیده مقاومت که از رسالت‌های خطیر سپاه محسوب می‌شود و در تحقق اهداف و دفع تهدیدات نظام اسلامی نقش حیاتی ایفا می‌کند؛ جز با راهبرد کلیدی تأمین محقق نمی‌گردد. این راهبرد با حفاظت در مقابل عملیات جاسوسی، خرابکاری،

دیده‌بانی و ایزدایی دشمن؛ چهار دستاورد: غافلگیرکردن دشمن، غافلگیرنشدن، حفظ آزادی و ابتکار عمل و حفظ تمامیت نیرو را؛ در فرایند تحقق رسالت در جغرافیای مقاومت؛ را برای نهاد مقدس سپاه مهیا می‌سازد. حضرت علی (ع) این راهبرد را چنین ترسیم و ابلاغ می‌فرماید: «... أَلَا وَ إِنَّ لَكُمْ عِنْدِي أَلَا أُحْتَجَزَ ذُونَكُمْ سِرًّا إِلَّا فِي حَرْبٍ - ترجمه: بدانید، حقی که شما بر عهده من دارید، این است که چیزی را از شما مخفی ندارم، جز اسرار جنگ...» (مکارم‌شیرازی، ۱۳۹۰، ج ۱۰: ۳۰۹). حضرت علی (ع) نقش راهبرد تأمین در موفقیت عملیات را چنین ابلاغ می‌فرماید: «... الظَّفَرُ بِالْحَزْمِ، وَالْحَزْمُ بِإِجَالَةِ الرَّأْيِ، وَ الرَّأْيُ بِتَخْصِينِ الْأَسْرَارِ - ترجمه: پیروزی به دوراندیشی است و دوراندیشی به جولان اندیشه و جولان اندیشه به حفظ اسرار است...» (همان: حکمت ۴۸).

- اشراف اطلاعاتی: تحقق رسالت دفع ستم، نابودی متکبران ...، در جغرافیا نیازمند اشراف اطلاعاتی سپاه در سطوح مختلف است تا از این فرایند با مرتفع شدن سه مجهول: دشمن چه کار می‌کند؟ برای آینده چه طرحی دارد؟ و زمین خارج از کنترل من چه وضعیتی دارد؟ قادر به پاسخ مناسب به تهدیدات دشمن گردد و اهداف متصور محقق شود. این راهبرد را حضرت علی (ع) چنین ابلاغ می‌فرماید: «...أَلَا وَ إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ ذَمَّرَ حِزْبَهُ، وَ اسْتَجَلَبَ جَلْبَهُ، لِيَعُودَ الْجَوْرُ إِلَى أَوْطَانِهِ، وَ يَرْجِعَ الْبَاطِلُ إِلَى نِصَابِهِ - ترجمه: آگاه باشید که شیطان حزب خود را برانگیخته و سپاه خویش بسیج کرده تا بار دیگر، ستم در جای خود مستقر گردد و باطل به جایگاه خود بازگردد...» (دشتی، ۱۳۹۴، خطبه ۲۲: فراز ۵). این راهبرد در نامه ۵۳ به مالک اشتر چنین ابلاغ شده: «... وَ لَكِنَّ الْحَذَرَ كُلَّ الْحَذَرِ مِنْ عَدُوِّكَ بَعْدَ صُلْحِهِ، فَإِنَّ الْعَدُوَّ رَبَّمَا قَارَبَ لِيَتَغَفَّلَ فَخُذْ بِالْحَزْمِ، وَ أَنْتَهُمْ فِي ذَلِكَ حُسْنُ الظَّنِّ - ترجمه: لکن زنه‌ار، زنه‌ار از دشمن خود پس از آستی‌کردن زیرا گاهی دشمن نزدیک می‌شود تا غافلگیر کند، پس دوراندیش باش و حَس ظن خود را متهم کن...» (فشی، ۱۳۹۷: ۷۳). حضرت امام (ره) راهبرد فوق را چنین ترسیم و

ابلاغ می‌فرمایند: «...باید دشمن را بشناسید و اگر نشناسید، نمی‌توانید دفعش کنید...» (صحیفه نور، ج ۱۲: ۱۹۶). فرمانده معظم کل قوا نقش راهبرد فوق در تحقق رسالت سپاه در جغرافیای مقاومت را چنین ترسیم و ابلاغ می‌فرمایند: «... اگر ندانیم که استکبار چکار می‌خواهد بکند، دشمنان چه کسانی هستند و از کجا نفوذ می‌کنند و اگر متوجه نباشیم که در جامعه چه می‌گذرد و چه مشکلاتی وجود دارد و علاجش چیست و اگر اطلاع نداشته باشیم که در جبهه‌بندی‌های امروز جهان چه جایگاهی داریم، نمی‌توانیم نقش واقعی خود را ایفا کنیم...» (حدیث ولایت، ج ۱: ۲۶۲).

- **توسعه نهاد مقدس بسیج:** تحقق رسالت‌های تجدید فرائض، مقابله با انحراف و هواپرستی... در جغرافیای مقاومت نیازمند تحقق بسیج راهبرد دفاع همه‌جانبه در سطوح مختلف آن قلمرو است. حضرت امام (ره) نقش و جایگاه این راهبرد در فرایند تحقق رسالت در جغرافیای را چنین ترسیم و ابلاغ می‌فرمایند: «... راستی اگر بسیج جهانی مسلمین تشکیل شده بود، کسی جرأت این همه جسارت و شرارت را با فرزندان معنوی رسول‌الله (ص) داشت؟...» (امام خمینی، ۱۳۶۷/۴/۲۹). نظر به نقش سرنوشت‌ساز این راهبرد در تحقق رسالت‌ها در آن قلمرو، در فرازی دیگر از آن پیام الهی، عملیاتی‌شدن راهبرد فوق را چنین تأکید و ابلاغ می‌فرمایند: «... ما باید در جنگ اعتقادی‌مان بسیج بزرگ سربازان اسلام را در جهان به راه اندازیم...» (امام خمینی، ۱۳۶۷/۴/۲۹). در فرازی دیگر از آن پیام، نقش پیش‌روندگی و پیش‌برندگی راهبرد بسیج در تحقق رسالت در جغرافیای مقاومت چنین ترسیم و ابلاغ شده: «... مسلمانان در یک تشکیلات بزرگ اسلامی رونق و زرق و برق کاخ‌های سفید و سرخ را از بین خواهند برد...» (امام خمینی: ۱۳۶۷/۴/۲۹). نقش این راهبرد در تحقق حکومت اسلامی با رویکرد هسته‌های مقاومت در جغرافیای مقاومت را معمار کبیر انقلاب اسلامی چنین ترسیم و ابلاغ می‌فرمایند: «... باید بسیجیان جهان اسلام در فکر ایجاد حکومت بزرگ اسلامی باشند و این شدنی است؛ چرا که بسیج تنها منحصر به ایران اسلامی نیست،

باید هسته های مقاومت را در تمام جهان بوجود آورد و در مقابل شرق و غرب ایستاد» (صحیفه نور، ج ۲۱: ۵۲).

- وحدت گرایی: تحقق رسالت هایی چون خواری دشمنان، عزت بخش انسان ها ... در جغرافیای مقاومت نیازمند راهبرد وحدت گرایی در سطوح مختلف آن قلمرو است تا از این فرایند با تعامل، همکاری و هم افزایی، توان جبهه مقاومت افزایش یافته و تحقق اهداف تسریع گردد. راهبرد فوق در مصحف شریف قرآن کریم چنین ترسیم و ابلاغ شده: «... وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا...» ترجمه: همگی به ریسمان الهی جنگ بزنید و پراکنده نشوید...» (قرآن کریم، آل عمران: آیه ۱۰۳). نقش این راهبرد در تحقق اهداف نظام اسلامی در جغرافیای مقاومت را حضرت علی (ع) چنین تبیین و ترسیم می فرمایند: «... وَالْعَرَبُ الْيَوْمَ وَ إِنْ كَانُوا قَلِيلًا فَهُمْ كَثِيرُونَ بِالْإِسْلَامِ، عَزِيزُونَ بِالْاجْتِمَاعِ - ترجمه: عرب اگرچه امروز از نظر تعداد اندک، اما با نعمت اسلام فراوانند و با اتحاد و هماهنگی عزیز و قدرتمند هستند...» (شیروانی، ۱۳۹۱، خطبه ۱۴۶: فراز ۴). حضرت علی (ع) راهبرد فوق و نقش و جایگاه آن در فرایند تحقق رسالت در جغرافیای مقاومت را چنین تبیین و ابلاغ می فرمایند: «... فَأَنْظُرُوا كَيْفَ كَانُوا حَيْثُ كَانَتِ الْأُمَلَاءُ مُجْتَمِعَةً، وَالْأَهْوَاءُ مُؤْتَلِفَةً، وَالْقُلُوبُ مُعْتَدِلَةً، وَالْأَيْدِي مُتْرَادِفَةً وَالسُّيُوفُ مُتَنَاصِرَةً، وَالْبَصَائِرُ نَافِذَةً، وَالْعَزَائِمُ وَاحِدَةً، أَلَمْ يَكُونُوا أَرْبَابًا فِي أَقْطَارِ الْأَرْضِينَ، وَمُلُوكًا عَلَى رِقَابِ الْعَالَمِينَ؟ - ترجمه: پس بنگرید که چگونه بودند و به هنگامی که جمعیت ها متحد، اندیشه ها متفق، دل ها معتدل، دست ها با هم یار و شمشیرها یاری کننده یکدیگر، بینش ها نافذ و عمق و تصمیم ها یکی شد؛ آیا در سراسر زمین فرمانروا و بر همه جهان حاکم نشدند؟...» (فیض الاسلام، ۱۳۶۵: خطبه ۲۳۴).

نتیجه گیری و پیشنهاد:

الف - نتیجه گیری: نتیجه گیری بخش مهم هر پژوهش علمی است؛ کار تحقیقی باید همیشه با اجتهاد و اظهار نظر توأم باشد و محقق در پایان کار براساس مطالعات

انجام شده به طور قاطع، نظر خود را درباره موضوع اعلام دارد تا به گسترش دامنه معرفتی علم و یافته‌های موجود کمک نماید؛ در غیر این صورت، تحقیق از ارزش علمی بالایی برخوردار نبوده و اعتبار علمی زیادی نخواهد داشت. این فرآیند، از طریق تازه‌آفرینی تحقیقات علمی باعث غنی شدن و تقویت ادبیات یک حوزه علمی می‌شود و در یک حرکت جمعی و هماهنگ، قلمرو معرفتی انسان را توسعه می‌دهد (حافظ‌نیا، ۱۳۸۱: ۲۲۱). نظر به این فراز از پیام حضرت امام (ره) مبنی بر: «... انگیزه ملت و قوای مسلح ایران، دفاع از اسلام و قرآن کریم به نفع ملت‌های اسلامی و مستضعفان جهان است...» (صحیفه امام، ج ۱۵: ۲۳۹) و نظر به رسالت‌های سپاه در جغرافیای مقاومت و راهبردهای تحقق رسالت‌های فوق مستخرجه از مبانی ارزشی و آموزه‌های دین مبین اسلام که منطبق با فطرت انسان و متضمن سعادت دنیوی و اخروی انسان در ابعاد اعتقادی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی انسان است؛ طیف کاملی از گزینه‌ها، یک دفاع لایه‌بندی شده^۲ تحت عنوان پنج ظرفیت در حوزه امنیت پایدار به شرح زیر برای نظام اسلامی شکل می‌گیرد:

الف) ظرفیت‌سازی^۳ مقابله با تهدیدات سخت^۴: نظر به رسالت محوری حُصُونُ الرَّعِيَّةِ نیروهای مسلح در نظام اسلامی و رسالت‌های: انهدام توان دشمن، محو دروغ و بهتان، مقابله با هواپرستی، دفع گمراهی و نفاق؛ و راهبردهای تحقق رسالت‌های متصور به ویژه راهبردهای: وحدت‌گرایی، راهبرد خطرپذیری (ایثار)، بهترین ظرفیت مقابله با تهدیدات سخت در دفاع همه‌جانبه برای نظام اسلامی شکل می‌گیرد.

۱. Full Range Of pitons.

۲. Layered Integrity.

۳. Capabilities Building

۴. Hard Threats

ب) ظرفیت سازی مقابله با تهدیدات نیمه سخت: نظر به رسالت محوری وَ سُبُلُ الْأَمْنِ نِירוهای مسلح در نظام اسلامی و رسالت های: تمرکز قوا، اصلاح انحرافات، دفع ظلم و ستم، نابودی منکران حق، محو عناد و الحاد؛ و راهبردهای نُه گانه تحقق رسالت های متصور به ویژه راهبردهای: تأمین، اشراف اطلاعاتی، بهترین ظرفیت مقابله با تهدیدات نیمه سخت در دفاع همه جانبه برای نظام اسلامی شکل می گیرد.

ج) ظرفیت سازی مقابله با تهدیدات نرم: نظر به رسالت محوری عِزَالِدِّینِ نِירוهای مسلح در نظام اسلامی و رسالت های: تجدید فرائض، احیا حدود الهی، احیا شریعت، احیاء دین الهی، اهتزاز پرچم هدایت و راهبردهای تحقق رسالت ها به ویژه راهبردهای: اسلام محوری، بصیرت محوری، بهترین ظرفیت مقابله با تهدیدات جنگ نرم در دفاع همه جانبه برای نظام اسلامی شکل می گیرد.

د) عمق بخشی داخلی: نظر به رسالت محوری لَيْسَ تَقُومُ الرَّعِيَّةُ إِلَّا بِبِهِمْ نِירוهای مسلح در نظام اسلامی و رسالت های: انهدام سرکشان و طغیانگران، نابودی فسق و عصیان، محو شرک و دورویی، راهبردهای تحقق رسالت ها به ویژه راهبردهای: آمادگی همه جانبه، توسعه نهاد مقدس بسیج؛ بهترین ظرفیت عمق بخشی داخلی در دفاع همه جانبه برای نظام اسلامی شکل می گیرد.

ه) عمق بخشی خارجی: نظر به رسالت محوری وَ زَيْنُ الْوَلَاءِ نِירוهای مسلح در نظام اسلامی و رسالت های دفع تجاوز، نابودکننده باطل، خوارکننده دشمنان، عزت انسان ها، اقامه حق؛ و راهبردهای نُه گانه تحقق رسالت ها به ویژه راهبردهای: استقامت، راهبرد همت بلند (روحیه جهادی)، بهترین ظرفیت عمق بخشی خارجی در دفاع همه جانبه برای نظام اسلامی شکل می گیرد.

مدل مفهومی ۱- نتایج

مدل مفهومی ۲- راهبردهای تحقق رسالت در جغرافیای مقاومت

ب - پیشنهاد: نظر به تدبیر فرماندهی معظم کل قوا (مدظله) مبنی بر نگاه راهبردی در گسترده و قلمرو پهناور جغرافیای مقاومت به عنوان اوجب واجبات رسالت سپاه؛ و احصاء رسالت‌های خطیر ایجابی و سلبی و راهبردهای تحقق رسالت سپاه در آن قلمرو در راستای تحقق رسالت با محوریت راهبردها در گام دوم انقلاب که مرحله خطیر و سرنوشت‌ساز تمدن‌سازی اسلامی است، پیشنهادهایی در چهار سطح به شرح زیر ارائه می‌شود:

الف) گزینش در جذب: نظر به ضرورت ایجاد و توسعه دو ظرفیت شلیک مؤثر و قدم مفید تک‌ور؛ و دو قابلیت انعطاف فکری و قدرت اخذ تصمیم قاطع افسران در فرایند تحقق رسالت با محوریت راهبردها در جغرافیای مقاومت در یک تعامل و هم‌افزایی، اداره آموزش و نیروی انسانی باید علاوه بر توجه به گزینش به جای پذیرش و جذب، معیارهای گزینش بازتعریف شود که در طیف تک‌ور و افسر عناصری جذب شود که به سرعت بتواند خود را با شرایط منطبق نمایند.

ب) گزینش در آموزش: نظر به رسالت سنگین و خطیر سپاه در جغرافیای مقاومت و راهبردهای متصور در تحقق رسالت‌ها؛ و نقش آموزش در ایجاد و توسعه آمادگی؛ با سطوح چهارگانه - تعریفی (تخصصی و مقدماتی)، تبیینی (عالی)، تحلیلی (دافوس) و تفسیری (عالی جنگ) - برای فرماندهان و رزمندگان تعیین شده است. در راستای بهینه‌نمودن منابع و به‌منظور تحقق اهداف آموزش، می‌طلبد که با توجه به سه بازیگر محوری آموزش یعنی مربی، مربی و متون؛ علاوه بر گزینش به جای پذیرش در دو حوزه مربی و مربی، مصادیق گزینش با محوریت رسالت‌ها و راهبردها بازتعریف شود تا روزآمدگی و ارتقاء اثربخشی آموزش رسالت در زمان مقتضی با منابع واگذاری محقق شود.

ج) گزینش در انتصاب: نظر به این الگوی حضرت علی (ع) در انتصاب مدیران راهبردی و حساس مبنی بر: «... إِنَّ الرَّجُلَ الَّذِي كُنْتُ وَكَيْتُهُ أَمْرٌ مِصْرَ كَانَ رَجُلًا لَنَا

نَاصِحاً، وَعَلَىٰ عَدُوِّنَا شَدِيداً نَاقِماً... مردی که به امارت مصر فرستادم، ما را نیک‌خواه بود و در برابر دشمنان ما سخت‌پایدار و درشت‌خو...» (دشتی، ۱۳۹۴: فراز ۳)، رسالت خطیر و سنگین سپاه در جغرافیای مقاومت و راهبردهای تحقق رسالت فوق که نیازمند فرماندهان و تکاوران با قابلیت و ظرفیت خاص است؛ مدیران بازرسی و عملیات در یک تعامل، تشریک مساعی و همکاری نزدیک نسبت به بازتعریف انتصابات اقدام تا افسری قابل و لایق به فرماندهی یگان‌ها منصوب شوند که علاوه بر بهینه‌شدن منابع این توصیه حضرت علی (ع) که می‌فرمایند: «افسر باید نقشه‌های جنگ را چنان تنظیم کند که خون سربازان و پیروزی را حتی‌المقدور ضمانت کند» (معاونت آموزش نزاجا، ۱۳۶۸: ۱۹۸) به منصفه ظهور رسد.

(د) گزینش در اعزام: نظر به این توصیه حضرت علی (ع) در جذب و به‌کارگیری افسر و تک‌ور مبنی بر اینکه: «... وَالسَّوَابِقِ الْحَسَنَةِ، ثُمَّ أَهْلِ النَّجْدَةِ وَالشَّجَاعَةِ، وَالسَّخَاءِ وَالسَّمَّاحَةِ، فَإِنَّهُمْ جَمَاعٌ مِنَ الْكِرَامِ وَشُعَبٌ مِنَ الْعُرْفِ...» دارای سوابقی نیکو و درخشان، دلاور و سلحشور و بخشنده و بلندنظر...» (شیروانی، ۱۳۹۱: نامه ۵۳: فراز ۵۳) و این توصیه حضرت علی (ع) به عثمان ابن حنیف از فرماندهان سپاه اسلام در جذب و اعزام رزمنده به میدان رزم مبنی بر: «... اسْتَعْنِ بِمَنْ اتَّقَاكَ مَعَكَ عَمَّنْ تَقَاعَسَ عَنْكَ، فَإِنَّ الْمُتَّكَارَةَ مَغِيبَةٌ خَيْرٌ مِنْ مَشْهَدِهِ وَفُجُودُهُ أَعْنَى مِنْ نُهُوضِهِ» - ترجمه: به پایمردی آنکه مطیع توست از آنکه به یاریت بر نمی‌خیزد، بی‌نیاز باش؛ زیرا آنکه به اکراه همراه تو به نبرد آید، غیبت او بهتر از حضور اوست و در خانه نشستنش، بهتر است از به یاری برخاستن...» (دشتی، ۱۳۸۳، نامه ۴: فراز ۲). نظر به رسالت خطیر سپاه در جغرافیای مقاومت، می‌طلبد فرماندهان منشور گزینش و اعزام رزمنده به قلمرو فوق را بازتعریف نماید تا از این فرایند افسر و تک‌وری برخوردار از میل به پیروزی به قلمرو فوق اعزام شوند.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةِ كَرِيمَةٍ

منابع:

- ۱) الهی قمشاهی، محمدمهدی (۱۳۷۶). ترجمه قرآن کریم، قم: انتشارات لقاء.
- ۲) ابن اثیر، علی بن ابی‌الکرم (۱۴۰۸). «الکامل فی التاریخ»، بیروت: دارالاحیاء العربی.
- ۳) امام خمینی (ره)، روح‌الله (۱۳۶۷). «پیام استقامت»، تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
- ۴) امام خمینی (ره)، روح‌الله (۱۳۶۹). «صحیفه نور»، جلد‌های ۸، ۱۵، ۲۰، ۲۱. تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار.
- ۵) بخاری، ابی‌عبدالله محمد بن اسماعیل بن ابراهیم (۱۹۴-۲۵۶ ق). «الصحیح بخاری»، بیروت: دارالاحیاء التراث العربی.
- ۶) پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری [http:// www.leader.ir](http://www.leader.ir)
- ۷) تنکابنی، سید ضیاء‌الدین (۱۳۹۴). شرح زیارت آل یاسین، چاپ نهم، قم: ندای کوثر.
- ۸) حافظنیا، محمدرضا (۱۳۸۱). «مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی»، چاپ پنجم، تهران: انتشارات سمت.
- ۹) خان‌احمدی، اسماعیل (۱۳۹۷). «رسالت نیروهای مسلح در نظام سیاسی اسلام از دید نهج‌البلاغه». فصلنامه علمی - ترویجی مدیریت و پژوهش‌های دفاعی، سال دهم، شماره ۹۷، تهران: دانشگاه جامع امام حسین (ع)، صص ۱۹۳-۱۵۹.
- ۱۰) خان‌احمدی، اسماعیل، میار، یحیی (۱۳۹۲). نقش بصیرت در ارتقاء توان رزم نیروهای مسلح، فصلنامه علمی - پژوهشی راهبرد دفاعی، ۱۱(۴۴)، صص ۲۲۱-۱۸۷.
- ۱۱) شیروانی، علی (۱۳۹۱). ترجمه نهج‌البلاغه، قم: دفتر نشر معارف.
- ۱۲) دانشگاه دفاع ملی (۱۳۸۷). «تهدیدات قدرت ملی»، تهران: انتشارات دانشگاه دفاع ملی.
- ۱۳) دشتی، محمد (۱۳۸۲). ترجمه نهج‌البلاغه، قم: مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امیرالمؤمنین ع
- ۱۴) غرویان، محسن (۱۳۸۱). ترجمه صحیفه سجادیه، قم: الهادی.
- ۱۵) فشی، حامد، نبئی، حسن (۱۳۹۷). بررسی ابعاد و مؤلفه‌های حفاظتی نامه ۵۳ نهج‌البلاغه، فصلنامه علمی - پژوهشی پژوهش‌های حفاظتی - امنیتی، دانشگاه جامع امام حسین (ع) شماره ۲۶ (تابستان ۱۳۹۷) صص ۸۶-۵۵.
- ۱۶) فیض‌الاسلام، سید علی‌نقی (۱۳۶۵ ه.ش). ترجمه نهج‌البلاغه، قم: انتشارات فقیه.

۱۷) قمی، شیخ عباس (۱۳۸۴). مفاتیح‌الجنان، ترجمه الهی قمش‌ای، چاپ پنجم، قم: نشر محمد.

۱۸) مرکز مطالعات و پژوهش‌های نیروی مقاومت بسیج (۱۳۶۹). در امتداد خط رهبری، تهران: سازمان تبلیغات اسلامی.

۱۹) مجلسی، محمدباقر (۱۴۰۳). بحارالانوار، بیروت: انتشارات دارالحیاء.

۲۰) مکارم شیرازی، ناصر و همکاران (۱۳۹۰). پیام امیرالمؤمنین، شرح جدیدی بر نهج‌البلاغه، جلد ۱۰، قم: انتشارات علی ابن ابی‌طالب.

